

BALTIC RESEARCH INSTITUTE
OF TRANSFORMATION ECONOMIC AREA

III INTERNATIONAL SCIENTIFIC CONFERENCE
**FROM THE BALTIC TO THE BLACK SEA:
THE FORMATION OF MODERN ECONOMIC AREA**

August 23th, 2019

Proceedings of the Conference

**Riga, Latvia
2019**

Organising Committee

Meelis Kitsing	Associate Professor, Dr. of Economics, Head of Centre for Free Economic Thought, Baltic Research Institute of Transformation Economic Area, Riga, Latvia.
Bernd Süßmuth	Professor, Dr. of Economics, Head of Institute of Empirical Economic Research.
Andrzej Pawlik	dr. hab., Professor Head of the Institute for Entrepreneurship and Innovation, State University of Jan Kochanowski, Poland.
Bogoyavlenska Yuliya	Ph.D, Assistant Professor in Economy, Head of Department of Personnel Management and Labour Economics, Zhytomyr State Technological University, Ukraine.
Ekaterine Natsvlshvili	Associate Professor, Dr. of Economics, Faculty of Business, Consultant of VET Project, National Center of Educational Quality Enhancement, Sulkhan-Saba Orbeliani Teaching University, Tbilisi, Georgia.
Galina Ulian	Professor, Dr. of Economics, Dean of Faculty of Economic Sciences, State University of Moldova.
Jan Žukovskis	Associate Prof., Dr. of Economics, Head of Business and Rural Development Management Institute, Aleksandras Stulginskis University, Kaunas, Lithuania.
Olga Chwiej	Associate Professor, Dr. of Economics, freelancer scientist, Poland.
Shaposhnykov Kostiantyn	Professor, Dr. of Economics, Head of Black Sea Research Institute of Economy and Innovation, Ukraine.
Yuliana Dragalin	Ph.D., Dr. of Economics, As. Professor, Dean of Faculty of Economic Sciences, Free International University, Moldova.

III International Scientific Conference From the Baltic to the Black Sea: the Formation of Modern Economic Area: Conference Proceedings, August 23th, 2019. Riga, Latvia: Baltija Publishing. 132 pages.

Table of Contents

ECONOMIC THEORY: FROM POLITICAL ECONOMY TO INSTITUTIONALISM

Крилова І. І.

ПРОБЛЕМА УПРАВЛІННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ СПІЛЬНОГО РЕСУРСУ
(СФЕРА ВОДОПОСТАЧАННЯ ТА ВОДОВІДВЕДЕННЯ)..... 1

Легошина О. Л.

ПЕРЕДУМОВИ ВИНИКНЕННЯ КООПЕРАТИВНОГО РУХУ
ТА КООПЕРАЦІЇ В ЄВРОПІ: ІСТОРИЧНИЙ АСПЕКТ..... 4

THE INTERNATIONALIZATION OF THE ECONOMY: INTERNATIONAL TRADE AND ECONOMIC RELATIONS

Білик Р. С.

РОЛЬ ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ
У МОДЕРНІЗАЦІЇ НАЦІОНАЛЬНИХ ЕКОНОМІК..... 7

Бунтова Н. В.

ІННОВАЦІЙНІ МАРКЕТИНГОВІ РІШЕННЯ
ЩОДО УДОСКОНАЛЕННЯ СТРАТЕГІЇ СТИМУЛЮВАННЯ ПОПИТУ
НА ГОТЕЛЬНІ ПОСЛУГИ..... 10

Davydenko H. V.

PREREQUISITES FOR THE FORMATION AND IMPLICATIONS
OF STANDARDS FOR INTERNATIONAL TRADE 13

Omeljanenko V. A.

GEOECONOMIC STRATEGIES OF NEW ECONOMIC SPACES
(CASE OF BALTIC-BLACK SEA UNION)..... 15

Стойка В. С.

ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНІ ПЕРСПЕКТИВИ УКРАЇНИ..... 18

ECONOMICS AND MANAGEMENT OF NATIONAL ECONOMY TRANSFORMATION

Бородіна О. С.

ДО ПРОБЛЕМИ ЗАСТОСУВАННЯ ПРИНЦИПУ
КОМПЛЕМЕНТАРНОСТІ В ДОСЛІДЖЕННЯХ
АГРАРНОГО ЗРОСТАННЯ І СІЛЬСЬКОГО РОЗВИТКУ 21

Лойко В. В.

ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ЦИРКУЛЯРНОЇ ЕКОНОМІКИ В УКРАЇНІ..... 24

Лойко Д. М.

АНАЛІЗ СУЧАСНОГО СТАНУ
СПОЖИВЧОГО СЕКТОРУ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ 27

Malinoshevska K. I.

FACTORS OF SUSTAINABLE DEVELOPMENT
OF THE AGRARIAN SECTOR 31

Мельник А. О., Прима В. І.

ІТ-РИНОК СХІДНОЇ ЄВРОПИ 33

Мельник В. В.

ВПЛИВ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ
НА СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК ДЕРЖАВИ 34

Пархоменко Л. А., Нижник І. О.

ВПЛИВ ОПЛАТИ ПРАЦІ НА РОЗМІР ДОХОДІВ НАСЕЛЕННЯ 36

Пинда Ю. В. МІСЦЕ І ВПЛИВ БУДІВЕЛЬНОГО СЕКТОРУ НА ЕКОНОМІКУ КРАЇНИ	41
Remzina N. A. PUBLIC GOVERNANCE SYSTEM PROBLEMS OF THE DEVELOPMENT OF THE PERMANENT STRUCTURES OF THE TRANSPORT SYSTEMS IN UKRAINE	44
Старченко Г. В. ПРОЕКТНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ	47
Фісуненко Н. О., Піскова Ж. В. ПРОГНОЗУВАННЯ РІВНОВАГИ НА РИНКУ ІНВЕСТИЦІЙНИХ РЕСУРСІВ ДЛЯ БУДІВЕЛЬНОЇ ГАЛУЗІ.....	49
Шапошников К. С., Головка О. П. МАЛЕ ПІДПРИЄМНИЦТВО: ОСОБЛИВОСТІ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ.....	52
Яровий В. Д., Фраєр О. В. ПЕРЕХІД ДО РОЗУМНОЇ ІНТЕНСИФІКАЦІЇ ЯК ЗАПОРУКА СТАЛОГО СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ВИРОБНИЦТВА	56
ENTERPRISE, TRADE AND BUSINESS CULTURE	
Хмарський І. О., Хмарська І. А. СУТНІСТЬ І СПЕЦИФІКА КОМЕРЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В РИНКОВИХ УМОВАХ ГОСПОДАРЮВАННЯ	59
BUSINESS ENTERPRISES AND CORPORATE GOVERNANCE: CONTEMPORARY TRANSFORMATION PROCESSES	
Korolov D. S. APPROACHES TO CHOOSING A STRATEGY FOR FORMING EMPLOYEES COMPETENCE MODELS.....	63
Nagornyi Ye. I. THE SCOPE OF FAILURE RATES IN THE MARKET OF NEW AND INNOVATIVE PRODUCTS.....	65
Хитра О. В. СИНЕРГІЯ ГЕНДЕРНОЇ ВЗАЄМОДІЇ ПРАЦІВНИКІВ ЯК КРИТЕРІЙ ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ У ГЕТЕРОГЕНДЕРНІЙ ОРГАНІЗАЦІЇ.....	68
Cisko L. TERMINATION OF MEMBERSHIP IN THE COOPERATIVE IN ACCORDANCE WITH PROVISIONS OF COMMERCIAL CODE	72
Яківченко А. М. СУТНІСТЬ ТА РОЛЬ ПЛАТНИХ ПОСЛУГ У РОЗВИТКУ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ.....	75
INTELLECTUAL RESOURCES OF ECONOMY: PROBLEMS OF REPRODUCTION OF THE HUMAN CAPITAL	
Бородіна О. М., Риковська О. В. ФУНКЦІОНУВАННЯ ЛЮДСЬКОГО КАПІТАЛУ У СІЛЬСЬКІЙ ЕКОНОМІЦІ УКРАЇНИ: НОВА РЕАЛЬНІСТЬ	79

PROBLEMS OF MANAGEMENT AND MARKETING IN THE CONTEXT OF GLOBALIZATION

Дацькова Д. В.
ОСОБЛИВОСТІ ЗАЛУЧЕННЯ СПОЖИВАЧІВ
У ПРОЦЕС РОЗРОБКИ НОВОГО ТОВАРУ83

Монтрін І. І.
ЗАСТОСУВАННЯ СУЧАСНИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ТУРИЗМІ.....86

Nagornyi Ye. I., Berezova S. M.
METHODICAL APPROACH TO DETERMINATION
OF COMMERCIAL FAILURES TYPES
OF NEW AND INNOVATIVE INDUSTRIAL PRODUCTS89

ENVIRONMENTAL ECONOMICS AND CURRENT ENVIRONMENTAL ISSUES

Ємець Б. В., Ємець Л. В.
ЕКОЛОГО-ЕКОНОМІЧНЕ ТА ТЕХНІЧНЕ ОБГРУНТУВАННЯ
РОБОТИ ТРАНСПОРТНИХ ЗАСОБІВ
НА МІСЦЕВИХ АЛЬТЕРНАТИВНИХ ВИДАХ ПАЛИВА92

DEMOGRAPHIC, SOCIAL ECONOMICS AND POLITICS IN A GLOBALIZED MARKET WORK

Корчинська О. А., Півторак А. А.
РИНОК ПРАЦІ В СІЛЬСЬКІЙ МІСЦЕВОСТІ:
ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ96

Нагорна А. М.
ВПЛИВ ГЛОБАЛЬНОГО РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ НА ЯКІСТЬ ЖИТТЯ99

Ryndzak O. T.
PREVENTIVE MIGRATION STATE POLICY OF UKRAINE
UNDER THE CONDITIONS OF ITS EUROINTEGRATION102

ACCOUNTING, ANALYSIS AND AUDIT: NATIONAL CHARACTERISTICS AND GLOBAL TRENDS

Свірко С. В., Тростенюк Т. М.
ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ БЮДЖЕТУВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ
ДЕРЖАВНИХ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ105

FINANCE, INSURANCE AND STOCK EXCHANGES: INNOVATIVE INVESTMENT STRATEGIES

Волкова О. Г.
МОНІТОРИНГ ФІСКАЛЬНОЇ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ В УКРАЇНІ109

Євтухова С. М.
ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ СТРАТЕГІЇ
РАЦІОНАЛЬНОГО УПРАВЛІННЯ
СТРАХОВИМИ КОМПАНІЯМИ УКРАЇНИ112

Kriuchkova N. M.
FISCAL DECENTRALIZATION IN THE DEVELOPING SYSTEM
OF PUBLIC FINANCES IN UKRAINE115

Фатюха Н. Г., Маркін Є. Є.
ІНОЗЕМНЕ ІНВЕСТУВАННЯ: ТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ118

**MODERN MATHEMATICAL METHODS, MODELS
AND INFORMATION TECHNOLOGIES IN ECONOMY**

Kovalova K. O.

TRAVELING SALESMAN PROBLEM

WITH BINARY INTEGER PROGRAMMING 122

FINANCE, INSURANCE AND STOCK EXCHANGES: INNOVATIVE INVESTMENT STRATEGIES

Волкова О. Г., к.е.н., доцент

*Одеський національний економічний університет
м. Одеса, Україна*

МОНІТОРИНГ ФІСКАЛЬНОЇ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ В УКРАЇНІ

Завдяки місцевим бюджетам здійснюється перерозподіл валового внутрішнього продукту серед окремих регіонів, органів місцевого самоврядування та між соціальними групами населення. На сьогоднішній день в Україні саме місцеві бюджети прийняли на себе функцію надання суспільних благ в державі, передусім в сфері освіти та медицини. Через місцеві бюджети в Україні у 2018 році перерозподілено більше фінансового ресурсу порівняно з 2014 роком (табл. 1).

Таблиця 1

Питома вага місцевих бюджетів у ВВП України у період 2014-2018 рр., %

Показник	2014 р.	2015 р.	2016 р.	2017 р.	2018 р.
Податкові надходження у ВВП	4,7	4,9	6,2	6,7	6,5
Не податкові надходження у ВВП	0,8	1	0,9	0,9	0,8
Власні кошти місцевих бюджетів у ВВП	5,6	6,1	7,2	7,7	7,4
Міжбюджетні трансферти у ВВП	8,2	8,7	8,2	10,02	8,6
Всього місцевих бюджетів у ВВП	13,8	14,8	15,4	17,7	16

Джерело: складено за даними [1; 2]

Відзначимо, що на фоні зростання ролі місцевих бюджетів у розподільчих процесах в країні, перерозподіл повноважень в бюджетній сфері на користь місцевих органів влади, у 2018 році роль місцевих бюджетів України у бюджетному розподілі зменшилася порівняно з попереднім 2017 р. та докризовим 2014 р., про що свідчить їх питома вага у структурі Зведеного бюджету України – 47,6% (табл. 2). Для порівняння, стандарт співвідношення доходів державного та місцевих бюджетів більшості країн ЄС – 50:50.

Таблиця 2

Структура доходів Зведеного бюджету України у період 2014-2018 рр., %

Показник	2014 р.	2015 р.	2016 р.	2017 р.	2018 р.
Зведений бюджет	100	100	100	100	100
Місцевий бюджет	49,4	45,2	37,3	49,3	47,6
Державний бюджет	50,6	54,8	62,7	50,7	52,4

Джерело: складено за даними [2]

Аналіз структури доходів місцевих бюджетів України свідчить, що залишається проблемою їх практична залежність від трансфертів з державного бюджету. Проте, слід відмітити, що за останні п'ять років роль трансфертів у формування доходів місцевих бюджетів знизилася до 53,7% у 2018 році порівняно з 59,5% у 2014 році (табл. 3).

Таблиця 3

Доходи місцевих бюджетів України у період 2014-2018 рр., %

Вид доходу	2014 р.	2015 р.	2016 р.	2017 р.	2018 р.
Доходи з урахуванням міжбюджетних трансфертів, у тому числі	100	100	100	100	100
доходи без врахування міжбюджетних трансфертів, з них	40,5	40,9	46,6	45,7	46,3
офіційні трансферти	59,5	59,1	53,4	54,3	53,7

Джерело: складено за даними [2]

Як свідчить досвід економічно розвинених країн, частка власних доходів у бюджетах органів самоврядування повинна становити не менше 40%.

Як вбачається з діаграм рис.1 субвенції та доходи місцевих бюджетів без трансфертів майже порівно розділили між собою загальний розмір фінансових ресурсів місцевих бюджетів.

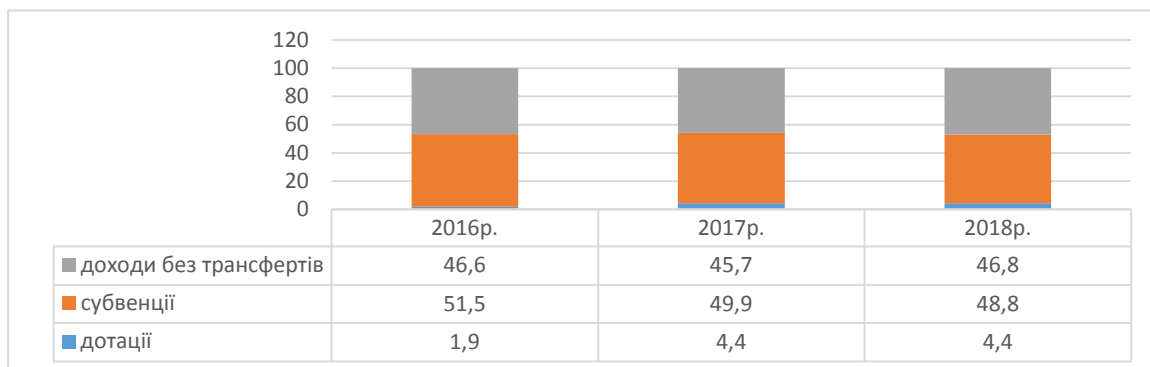

Рис. 1. Структура доходів місцевих бюджетів України у період 2016-2018 рр., %

Джерело: складено за даними [2]

Зміщення акценту з дотацій, які є нецільовими трансфертами, на цільові субвенції у структурі трансфертів, зумовлено бюджетною політикою передачі повноважень держави на місцевий рівень. Так, у 2018 році трансферти з державного бюджету України переважно спрямовано на поточні видатки місцевих бюджетів для виконання делегованих державою повноважень в освіті, охороні здоров'я і соціальному захисті населення. Разом з тим, переважання цільових трансфертів звужує можливості місцевих органів у самостійному розпорядженні фінансових ресурсів та не дає їм змогу самостійно визначати напрями використання коштів.

Іншою проблемою в сфері міжбюджетних відносин є можливість «ручного» втручання у бюджетний перерозподіл завдяки праву Кабінету Міністрів України здійснювати перерозподіл обсягів субвенцій на здійснення державних програм соціального захисту між їх видами та між місцевими бюджетами, виходячи з фактично нарахованих обсягів відповідних пільг, субсидій і допомоги населенню в межах загального обсягу таких субвенцій. Наявність цієї норми створює ризики фінансової ненадійності місцевих бюджетів при виконанні різних зобов'язань. За висновками Рахункової палати України у 2018 році Кабінетом Міністрів України і місцевими органами влади не використано наявних можливостей для недопущення виникнення заборгованості за окремими соціальними виплатами. У 2018 році видатки місцевих бюджетів виконувалися нерівномірно: у грудні 2018 року здійснено 14,8% від загального обсягу за рік видатків, а капітальних видатків – 28% річного обсягу. [3]

Не ритмічне перерахування трансфертів та не освоєння місцевими бюджетами коштів з Державного бюджету України вплинуло на рівень виконання ними доходів та видатків (табл. 4).

Таблиця 4

Рівень виконання місцевих бюджетів України у період 2014-2018рр.

Показник	2014 р.	2015 р.	2016 р.	2017 р.	2018 р.
Рівень виконання плану доходів %	91,6	103,6	104,3	100,8	99,6
Рівень виконання плану видатків %	84,5	95,9	93,1	92,8	93,2

Джерело: складено за даними [2]

Зростання ролі місцевих бюджетів України у наданні суспільних послуг ілюструє збільшення питомої ваги видатків місцевих бюджетів у ВВП у 2018 році до 16.4% порівняно з 14.1% у 2014 році (рис. 2).

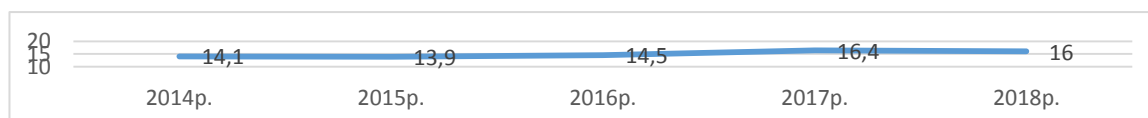

Рис. 2. Динаміка питомої ваги видатків місцевих бюджетів у ВВП у період 2014-2018 рр.

Джерело: складено за даними [1; 2]

Разом з тим, зростання видаткової частини місцевих бюджетів України не було забезпечене у 2018 році у повному обсязі їх доходної частиною, про що

свідчать їх темпи зростання порівняно з темпами зростання доходів, що зумовило дефіцитний стан місцевих бюджетів (табл. 5).

Таблиця 5

**Доходи, видатки та профіцит-дефіцит місцевих бюджетів України
у період 2014-2018рр.**

Показник	2014 р.	2015 р.	2016 р.	2017 р.	2018 р.
Доходи, млрд. грн	231,7	294,5	366,1	502,1	562,4
Темпи росту доходів, %	105,5	127,1	124,3	100,8	99,6
Видатки, млрд.грн	225,6	276,9	350,7	496,9	570,9
Темпи росту видатків, %	102,6	122,7	125	143,5	107
Профіцит/ Дефіцит, млрд. грн	6,1	14,3	15,4	5,2	-8,5

Джерело: складено за даними [2]

Аналіз показників місцевих бюджетів України, свідчить, що реформування бюджетного розподілу в напрямі фінансової децентралізації як має певні досягнення, так і зберігає недоліки в механізмі формування доходної частини місцевих бюджетів, що формує ризики розбалансування місцевих бюджетів та не забезпечення надання належного рівня суспільних послуг на місцевому рівні.

Література:

1. Офіційний сайт Державного комітету статистики України. – Режим доступу: http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2007/ibd/iokjf/iokjf_u10-13_bez.htm
2. Офіційний сайт Державної казначейської служби України. – Режим доступу: <http://www.treasury.gov.ua>
3. Звіт Рахункової палати України за 2018 рік [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ac-rada.gov.ua/doccatalog/document/16760161/ZVIT%20RP%202018.pdf>

Євтухова С. М., к.е.н., доцент
Херсонський державний університет
м. Херсон, Україна

**ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ СТРАТЕГІЇ РАЦІОНАЛЬНОГО
УПРАВЛІННЯ СТРАХОВИМИ КОМПАНІЯМИ УКРАЇНИ**

В умовах нестабільного ринкового середовища страхові компанії залежать від правильно обраної стратегії і тактики їх функціонування. Практика успішних вітчизняних підприємств дозволяє стверджувати, що в сучасних умовах надзвичайно важливо максимально розширювати розробки цільових програм професійних дій як у стратегічних зонах господарювання, так і в кожному сегменті зарубіжного та внутрішнього ринку, з кожним конкретним замовником – у розрізі всіх номенклатурних позицій. Аналіз внутрішнього діяльності страхових компаній дозволяє розкрити всі структурні елементи їх функціонування, що формує певні завдання для реалізації запланованих